

מסורת הש"ס עם הוספות

(א) כלים פרק י"ח מ"ט, (ב) [שנת קסה.], (ג) [ש'] תוספות שנת כו. ד"ה אין צו.], [לקמן דף כ.], (ה) [שס ע"ש.], (ו) [שנת לו. עירובין פו.], (ז) עירובין פו., (ח) לעיל ד.], (ט) לעיל יד.], (י) עיין עירובין עו ע"ב (כ) ב"מ פרק ח ה"ג, (ל) ויקרא יא לב, (מ) במדבר לא כ, (נ) שבת דף פג.], (ס) עי' ד"ש שם משנה ח.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומטהרת וכו' דחויא למדרסות אית כ"ל ואות ו' נמחק:

גליון הש"ס

גמ' תנ"ה וכו' איכא דרמי ל"ה מירמא. כעין זה לקמן דף לג ע"ב. ר"ה דף כו ע"ב. ב"ב דף יט ע"א ודף כו ע"א: תוס' ד"ה דלא חזי' וכו' ואפי' חישוב. עיין נדה דף ס ע"ב תוס' ד"ה ^{מטהרת} צמטלניות:

לעזי רש"י

ל"ישק"א. פירוש כמין גומא הגדל צמיס (רש"י סוטה דף מט ע"ב ד"ה חילת). ע"כ הגדל בלגמי מ"ס (רש"י חולין דף טז ע"ב ד"ה צסימנא דלגמל). יונ"ק. פירוש גמי, גומא (רש"י שמות ג, ג), מנג (רש"י עירובין דף נח ע"ב; פרה פ"ג מ"ט).

הגהות וצינונים

[א] [ע"י פ"י הערוך בערך שד א'] (גליון) מובא בדרינו חננאל בסוף העמוד, ולפי' זה הגי' כלפינו בגמרא. אולם מרש"י משמע שלי"ג "ולמיכת עלייהו" וכן ליתא בגמ' כתי"י (דק"ס) וע"ע דא"ה מאידי דרביטב"א: [ב] במשנה שבמשניות הגידסא אם גבוה **מן הארץ**: [ג] "בין מלמעלה" ליתא בכתי"י, ועי' מהר"ם (על תוס') שמשמע שרש"י ותוס' ל"ג ליה, ועי' תוי"ט בעירובין (פ"ח מ"ו): [ד] הר"ש (כלים פי"ח מ"ה) העתיק אצל הכותל רחוק כמלא (ועי' מדאה כהן): [ה] בד"ץ מבאי מרש"י שחוטט מלמעלה למטה, ועיין תר"ט במשנתנו: [ו] צ"ל דמי **מירמא מתניתין** אברייתא (מדאה כהן): [ז] בכתי"י וברש"י שבר"ף לארוג **בערב** סמוך (משלשן שתי וערב דק"ס): [ח] נדצ"ל מן **המים** (כ"ה במשנה עירובין וברפ"ד ליתא חיבת הים): [ט] צ"ל משמע ל"ה דמיררי **בכ"י** (רש"י): [י] צ"ל **בין מלמעלה** בין מלמטה (מהרש"א וכו"ה בתוס' הרא"ש): [כ] כן הגיה המהרש"א וכו"ה בתוס' הרא"ש: [ל] כאן צ"ל מה שאיתא לקמן בסוף העמוד פירש גאון למיתב וכו': [מ] בספר הישר לד"ת (חלק התשובות סי' צח) מובא בשם רב האי גאון, וכן העתיק הערוך (ערך שד א) פ"י זה, ודאה הגוי"צ על הגמרא: [נ] כפי' הערוך או קנבוס **לאשלא**: [ס] כפי' הערוך וסומכין אותה **בבות"ל** ויושבין עליה **היא** **בכ"י** חשובה:

ומסיד האלומות להשלים ז' טפחים כדי הכשר סוכה שפיד דמי מאחד שהסכך לשוש סוכה בעלמא נעשית ואינה עשויה לישב אוצד שאין דרך בני"א להגדיש תלוי וכיון שתלה זה ונתבדר לשם סוכה הניחו לפיכך כשר ושאר השמועה פשוטה היא. (ג) פיר"ש גאון^[מ] למיתב עליה ולמיש' אשלא. ראויה היא לישב עליה ולטוות נעודת או פשתן או קנבוס אלא^[נ] שכל הנטווה גם צריך לישב הטווה ע"ג מקום גבוה כדי להפשיל וידר להפשיל וידר לקצה^[ס] ע"ב ב' כרעים וסומכין אותה ויושבים עליה וככלי^[פ] חשובה ואע"פ שאינה מטה על מתכונתה לפיכך מיטמאת אברים ומיטהרת אברים הללו: המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוהות מן הארץ כו'. תנן התם בעירובין פרק ח' בור שבין ב' חצירות כו' עד

חשק שלמה על ר"ח (א) כ"ה הגי' צנריימא לקמן כ וכן גרס רמ"ו גס כנאן. (ב) ר"ל דמ"מ אין לדייק ממנתי' כוותיה. (ג) מכאן עד סה"ד שיך למעלה סוף שורה ט':

סוכה

חביל"ה, ציחד: ומטהרת חביל"ה. אם טמאה היא אין טעילה עולה לה אצרים אצרים חלא מתקנה ומטעילה: למפמכיניהו אגודא. לקרבן חלל הכותל הרחצ"ל כמלא רוחב מטה ונותן ע"ים מן הכרעים ולכותל למראשותיה ולמרגלותיה: ומשדא אשלי. ונותן חבלים ומסרג וראויה למשכב ומטמא מדרס:

שיפא, לישק"א: ושל גמיו. יונ"ק:

שיריה, כגון נפתחה ונשתייר צה:

אע"פ, שפחותה עכשיו מכשיעור

לטומאה דתנן (כלים פ' כ"ז מ"ב) מפץ

ששה על ששה: אין מסבכין. הואיל

ומכלי קאתו ותחלתה היחה מקצלת

טומאת משכב הזב והנדה: גדול"ה

מסבכין בה. דלאו כלי הוא דסתמא

לסינון: אף היא מקבצלת טומאה.

קסצר סתמא לשכינה וכלי היא:

אלא שאין שם חל"ל טפח. גוצה צמשך

אורך ורוחב שצעה טפחים כשיעור

סוכה ואח"כ הגדיש כל הגדיש על

אותו חלל לעכשיו נעשה שם סכך

מאליו ולא היה עליו שם סכך מתחילה:

אבל אם יש שם בו. חלל טפח אהל

הוא נמלא שם סכך על אותו גדיש

וכשחוטט צו מלמטה למעלה^[א] עד

שמגיעה את החלל לשיעור גוצה עשרה

אין זו עשייתו שהרי אינו מתקן

חלל הדפנות וצדפנות לא אמרינן

תעשה ולא מן העשוי והרי היא כסוכה

שפחותה מעשרה ומקק צה והשלימה

לעשרה^[ב]: איכא דרמי ל"ה מירמא. לא

מתני להא דרב הונא צלשון לא שנו

ולפרושי מתני' חלא רמי מתני' מירמ'^[ג]

אצרייתא ודרב הונא אשנויא אתמר:

מתני' המשלשל. כל מלמעלה

למטה קרי שלשול: מלמעלה למטה.

שהתחיל לארוג המחילה חלל הסכך

ואורג וצא כלפי מטה: ש"שה טפחים

פסול"ה. דהיינו כדי שיזדקר הגדי

צצת ראש דאמרנ^[ד] פסולה: מלמטה

למעלה. שהתחיל לארוג מלמטה^[ה]

סמוך לקרקע ומגיעה ועולה כיון

שהגיעה עשרה כשרה ואף על פי שלא

הגיע לסכך: רבי יוסי אומר בשם

שמלמטה למעלה. דיו צאריגת י':

כך מלמעלה למטה. דיו צאריגת

עשרה ואפילו גצוהה הרצה מן הארץ

כשרה וקסצר מחילה תלויה עשרה

מתרת: **גמ'** בור שבין שתי חצירות.

חליו צחצר זו וחליו צחצר זו ומחילה

צין החצירות ומהלכת ותלויה על פי

הצור ואין פתח ציניהם לערב זו עם זו^[א]: אין ממלאין מונח. לא זו ולא זו לפי שמימי חצר זו מציא לזו: בין מלמטה. סמוך למים: בין מתוך אוגנו. כלומר צין מלמעלה רחוק מן המים וצלנד שתהא צתוך אוגן של צור דמוכתא מילתא דנשציל אוגן המים נעשית ומפרשינן טעמא צעירובין שמחילה תלויה מתרת צמיס דקל הוא שהקילו חכמים צמיס חלל מחילה החוצלת את החצירות ומהלכת ע"פ הצור שלא נעשה נשציל המים אינה מתרת דאין מחילה תלויה מתרת צמיס חלא הנעשית נשציל להחיר מלוי המים כגון גוזזטרא שלמעלה מן הים^[ב] דתנן צעירובין (דף פו:) דעושין לה מחילה תלוי' וכגון זו שצתוך אוגן הצור:

עזים מטלטל מלא וריקן דלא שיך למדרש הכי חלא גצי שק^ג שאין דרך לעשותו חלא מלא וריקן שעשוי לשאת צו משאות כדכתיב (נראשית מז) ולהשיב כספיהם איש אל שקו: **דלא** חזי' לא לעניים ולא לעשירים. *ואפילו חישב עליהן צטלה דעתו והא דמשמע צוצחים פרק דס חטאת (דף נז.) דמטלית פחותה משלש על שלש מהניא ציה מחשבה לא דמי דהתם מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו כדפרישית פרק כ"ח דכלים^ד: **אבל אם יש שם חל"ל טפח**. מצינן למימר רצ הונא לטעמיה דאמר לעיל (דף י.) גצי צין סוכה לסוכה טפח ושמא מאן דאמר התם ארצעה הכא מודה דהא לשמואל דאמר התם עשרה הכא לא שיך:

בין מלמטה בין מתוך אוגנו. יש ספרים שכתוב צה^ה צין מלמטה מתוך אוגנו ולא יתכן דאם כן מלמעלה היינו חוץ לצור דאי צתוך הצור סמוך לשפתו היינו מתוך אוגנו ואם כן היינו כותל שצינייהן דקאמר ר"י שמפסיקין צין שתי החצרות ומהלכת על פי הצור ועוד דאם כן לא הוי למעלה דת"ק כגון למעלה דרצן שמעון צן גמליאל דפליגי אמוראי פרק כילד משתתפין (עירובין דף פו.) דרב הונא אמר למטה למטה למעלה ממש וזה וזה צצור ורצ יהודה אומר למטה מן המים [למעלה למעלה מן המים^ו]:

הגדיש עשוי לשם צל בעלמא אבל יש שם חלל טפח במשך (ששה) [שבועה] טפחים שיעוד משך סוכה קטנה ונמצאת הסכך ההיא עשויה לשם צל סוכה בעלמא וקיי"ל סוכת דקב"ש סוכת גוב"ך סוכה מ"מ כשרה וזה שחוטט בגדיש למטה

הגדיש עשוי לשם צל בעלמא נעשית ואינה עשויה לישב אוצד שאין דרך בני"א להגדיש תלוי וכיון שתלה זה ונתבדר לשם סוכה הניחו לפיכך כשר ושאר השמועה פשוטה היא. (א) פיר"ש גאון^[מ] למיתב עליה ולמיש' אשלא. ראויה היא לישב עליה ולטוות נעודת או פשתן או קנבוס אלא^[נ] שכל הנטווה גם צריך לישב הטווה ע"ג מקום גבוה כדי להפשיל וידר להפשיל וידר לקצה^[ס] ע"ב ב' כרעים וסומכין אותה ויושבים עליה וככלי^[פ] חשובה ואע"פ שאינה מטה על מתכונתה לפיכך מיטמאת אברים ומיטהרת אברים הללו: המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוהות מן הארץ כו'. תנן התם בעירובין פרק ח' בור שבין ב' חצירות כו' עד

פרק ראשון

סוכה

טו.

מטה מטמאת חביל"ה. משנה היא פרק י"ח דכלים ומטמאת חצילה כשהיא מחוצרת יחד חצל נתפרקה אצר אצר אינה

מקצלת טומאה אפילו צקצרה ושתי כרעים ומכל מקום מודה רצי אליעזר שאם נתפרקה וחזר ומטהרת חצורה לטומאתה דקאמר ומטהרת חצילה אם טמאה היא אין טעילה עולה לה אצרים אצרים חלא מתקנה ומטעילה וחכמים אומרים מטמאת אצרים כדמסיק בצארכה ושתי כרעים כן ריהטא דמתני' דכלים לכאורה חצל צתוספתא דכלים^א לא משמע הכי דחניא כילד כרע שפירשה מן הארכה עם הקצרה רצי אליעזר אומר הרי זה חיצור ואם הטעילה אינה חוצלת וחכמים אומרים אינו חיצור ואם הטעילה חוצלת ולפי שיטת התוספ' הכי פירושא דמתני' ומטמאת חצילה דכשם כשכולה שלימה אם נטמא אחד מאצריה נטמאת כולה כך נמי כשפירש הכרע מן הארכה ועומדת עם הקצרה חיצור הוא ואם נטמאת הכרע נטמאת הקצרה והיינו דקתני צתוספתא רצי אליעזר אומר הרי זה חיצור ומטהרת חצילה אם חייאל צמטצל את השלימה וחכמים אומרים מיטמאת אצרים ולא חצילה ואם נטמאת הכרע היא טמאה ולא קצרה ואינה חיצור כשלימה והיינו זה דקתני צתוספתא וחכ"א אינה חיצור ומטהרת אצרים מטציל הכרע צפני עצמה ולא חצילה הכרע עם הקצרה שהקצרה חוצלת עליה ואינה כשלימה דהמטציל מטה שלימה אע"פ שלא פירקה טהורה:

ומטהרת חביל"ה. משמע דפשוטי כלי עץ טמאין כגון מטה דחויא למדרסות (א) ואית להו טהרה צמקוהוהא דמשמע פרק רצי עקיצא (שנת דף נז. ושס) דמפץ אין לה טהרה צמקוה אומר ר"ת דהתם צסל שיפא ושל גמי והא דאמרין פ' כילד הרגל (צ"ב דף כה: ושס) גצי מפץ וקמיימי לה צין לטומאת ערב צין לטומאת שצעה דמשמע שיש לו טהרה לאחר שצעה דאפילו צאנו לפרש דלדין טומאת שצעה קאמר כלומר להיות אצ הטומאה משום דאין לך דצר הטמא טומאת

שצעה חלא אם כן הוא אצ הטומאה מכל מקום אי לית ליה טהרה צמקוה אין יכול ליעשות אצ הטומאה כדמוכת צשילחי עירובין (דף קז:) חלא כריך לומר דההיא צרייתא דמפץ צמת מנין משמע^[א] דמיירי ליה צכל מפץ צין צסל עץ כגון מחללת של קנים צין צסל שיפא וגמי ודייקינן פרק אמר רצי עקיצא (שנת דף נז.) ממופץ של שיפא וגמי וצפרק כילד הרגל (צ"ב דף כה:) דייקינן ממופץ של עץ והא דאית להו לפשוטי כלי עץ טהרה צמקוה אף על גצ דקרא דצמיס יוצא דצסוף פרשת שמיני^ב כתיב גצי מקצלי כלי עץ דכתיב מכל כלי עץ או צגד או עור או שק מכל מקום נפקא לן מאידך קרא דכתיב צפרשת מדין^ג כל מעשה עזים וכל כלי עץ שתחתאו דליכא למימר מה מעשה עזים מטלטל מלא וריקן דלא גצי שק^ד שאין דרך לעשותו חלא מלא וריקן שעשוי לשאת צו משאות כדכתיב (נראשית מז) ולהשיב כספיהם איש אל שקו: **דלא** חזי' לא לעניים ולא לעשירים. *ואפילו חישב עליהן צטלה דעתו והא דמשמע צוצחים פרק דס חטאת (דף נז.) דמטלית פחותה משלש על שלש מהניא ציה מחשבה לא דמי דהתם מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו כדפרישית פרק כ"ח דכלים^ה: **אבל אם יש שם חל"ל טפח**. מצינן למימר רצ הונא לטעמיה דאמר לעיל (דף י.) גצי צין סוכה לסוכה טפח ושמא מאן דאמר התם ארצעה הכא מודה דהא לשמואל דאמר התם עשרה הכא לא שיך:

בין מלמטה בין מתוך אוגנו. יש ספרים שכתוב צה^ה צין מלמטה מתוך אוגנו ולא יתכן דאם כן מלמעלה היינו חוץ לצור דאי צתוך הצור סמוך לשפתו היינו מתוך אוגנו ואם כן היינו כותל שצינייהן דקאמר ר"י שמפסיקין צין שתי החצרות ומהלכת על פי הצור ועוד דאם כן לא הוי למעלה דת"ק כגון למעלה דרצן שמעון צן גמליאל דפליגי אמוראי פרק כילד משתתפין (עירובין דף פו.) דרב הונא אמר למטה למטה למעלה ממש וזה וזה צצור ורצ יהודה אומר למטה מן המים [למעלה למעלה מן המים^ו]:

הגדיש עשוי לשם צל בעלמא אבל יש שם חלל טפח במשך (ששה) [שבועה] טפחים שיעוד משך סוכה קטנה ונמצאת הסכך ההיא עשויה לשם צל סוכה בעלמא וקיי"ל סוכת דקב"ש סוכת גוב"ך סוכה מ"מ כשרה וזה שחוטט בגדיש למטה

הגדיש עשוי לשם צל בעלמא נעשית ואינה עשויה לישב אוצד שאין דרך בני"א להגדיש תלוי וכיון שתלה זה ונתבדר לשם סוכה הניחו לפיכך כשר ושאר השמועה פשוטה היא. (א) פיר"ש גאון^[מ] למיתב עליה ולמיש' אשלא. ראויה היא לישב עליה ולטוות נעודת או פשתן או קנבוס אלא^[נ] שכל הנטווה גם צריך לישב הטווה ע"ג מקום גבוה כדי להפשיל וידר להפשיל וידר לקצה^[ס] ע"ב ב' כרעים וסומכין אותה ויושבים עליה וככלי^[פ] חשובה ואע"פ שאינה מטה על מתכונתה לפיכך מיטמאת אברים ומיטהרת אברים הללו: המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוהות מן הארץ כו'. תנן התם בעירובין פרק ח' בור שבין ב' חצירות כו' עד

עין משפט ונר מצוה

צט א מ"י פכ"ו מהל' כלים הלכה יג:
ק ב ג מ"י פ"ה מהל' סוכה הל' ט טו"ש ע"א"ח סימן חלה:
קא ד מ"י שס פ"ד הלכה ד סמג עשין מג טו"ש ע"א"ח סימן חל סעיף ט:
קב ה מ"י פט"ו מהל' שנת הלכה יא ופ"ג מהל' עירובין הל' כא סמג עשין א טו"ש ע"א"ח סי' שעו סעיף א:

ליקוטי רש"י

המשלשל. מתחיל לארוג דופני הסוכה צערצ כלפי מעלה ומשלשל וצא כלפי מטה. **משלשל**. מוריד [שבת צד.]. גבוהות מן הארץ שלשה. דגדיס צוקעיס צה הויא לה תלויה ופסולה. מלמטה למעלה. שנוגעות בקרקע. **אם** גבוהות עשרה טפחים בשירה. ואע"פ שאין מגיעות לסכך, והכא לא גרס גבוהות מן הארץ חלא אם גבוהות עשרה טפחים, **בשם** שמלמטה למעלה. כשרת ליה ואע"ג דלא מטיא לסכך [עירובין פו.]. אין ממלאין הימנו. שזה ממלא מרשות חצירו חל"כ כו'. בין מתוך אוגנו. אע"פ שאינה נוגעת צמיס קל הוא שהקילו חכמים צמיס דאמר ציה גוד אחית למחילה וצלנד ששהא צתוך אוגן הצור שמהא כהפסקה [שם.].

רבינו חננאל

הא דתנן מטה מיטמאת אברים ומיטהרת אברים. ר' חנין אמר בארכוה וכו' כרעים בקצרה וכו' כרעים. דעדיין תודת כלי עליה דחזיא למסמכיניהו אגודא ולמיתב עלה ולמישד אשלא עליה^[א] ומשום הכי דאוקימנא למתני' בדאית תודת כלי עליה ונדחת היות סיוע דמי בר טביומי עשרה סככה בבלאי כלים פסולה. ופשט אבוי מטלאות שאין בהן ג' על ג' דלא חזו לא לעניים ולא לעשירים ואע"ג דתניא כוותיה דתניא מחצלת של שיפא ושל גמי אע"פ שנפחתו שידיה מכשיעור אין מסככין בהן ושל קנים גדולה מסככין בהן ד' אליעזר אומר אם אינה מקבלת טומאה [מסככין בה] לא דייקא מתניתין כוותיה (ב) מתני' החוטט בגדיש לעשות לו סוכה אינה סוכה. אמר רב הונא לא שנו אלא שאין חלל טפח במשך שבעה כו'. יש מי שאומר לא שנו כי אינה סוכה אלא בזמן [שאין] שם חלל טפח במשך שבעה כו' מחודש עשוי עכשיו בהגג טפח גובה במשך שבעה אבל אם יש טפח שם הא קיי"ל דטפח אהל הוא ומשך ז' טפחים הוא משך סוכה קטנה וכאילו עכשיו הוא עשוי לשם החג. ויש מי שאומר לא שנו אלא שאין שם חלל אפילו טפח בתחלת גדישת

עין משפט
נר מצוה

קג א ב מיי פ"ד מהלי סוכה הלכה ד סמג עשין מג טוש"ע א"ח סימן תל ט עיף ט:

רבינו חננאל

עד א"ר יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהם. פ"י ת"ק דמתני' סבר המשלשל דפנות מלמעלה למטה משלשל מן הסכך עד קרקעיתה של סוכה אם הגיע הדופן המשושלל קרוב לקרקעית הסוכה פחות מג"ט (אמר ד') כל פחות מג' כלבוד דמי וכאלו בקרקעית הסוכה הגיע לפיכך הוא דופן כשר אבל אם למעלה מג' טפחים פסול' שאינו דופן כשר אבל אם הדופן עולה מקרקעית הסוכה ולמעלה אם יש בזה הדופן י' טפחים אפילו נשאר בין הדופן ובין הסכך יותר מ' טפחים אחריו אויר דופן כשר הוא והסוכה כשרה. ר' יוסי אומר גם הדופן היוורד מן הסכך אם יש בו י' טפחים אפילו נשאר בין קרקעית הסוכה ובין הדופן יתר מ' טפחים כשר דין דופן העולה ממטה למעלה ודין הדופן היוורד שוין ורואין הדופן היוורד התלוי כאלו יורד וסותם. וקא"ר יהודה בענין בור שבין ב' חצירות והבור^[דרושה] כעוברי של כותל וכותל המחיצה שבין ב' חצירות יורד וסותם על פי הבור ונשאר מקצת פי הבור פתוח בחצר זה ומקצת בור מצד האחד בחצר האחרת שבהן ממלאים מים מן הבור וא"ר יהודה רואין זה הכותל שעל פי הבור יורד וסותם עד התורם ומחלק המים. נמצאת משנת ר' יהודה ששנה כי הכותל שהוא תלוי בחללו של בור המחלק בין ב' חצירות יורד וסותם ומתיר הבור לזה ולזה על דעת ר' יוסי דמתני' ששנה כי הדופן מן הסכך ותלוי אם יש בו י' טפחים אע"פ שבין הדופן ובין קרקעית הסוכה אויר הרבה הדופן התלוי מתיר הסוכה ואמרינן דרבי [יוסף] דמתיר מחיצה תלויה בסוכה בשבת חולק על רבי יהודה ואוסר וכן ר"י חולק ואוסר בסוכה ופשוטה היא. והמעשה שנעשה בציפורי בעת ששכחו להביא ס"ת מע"ש ומצאו סדינן וסמכו עליהן משום מחיצה והביאו תורה בשבת ע"פ ר' ישמעאל ב"ר יוסי נעשה ולא ע"פ ר' יוסי. אמר אבימי מחצלת ד' טפחים ומשהו מעמידה באמצע בפחות מג' סמוך לסכך ופחות מג' סמוך לקרקעית הסוכה ועולה לו משום דופן וקיי"ל כל פחות מג' כלבוד דמי ואמרינן תרי לבוד [לבוד] בסכך ולבוד בקרקעית הסוכה

חשק שלמה על ר"ח
(א) אולי צ"ל אמר רצנן כל פחות וכו'.

מז:

סוכה

פרק ראשון

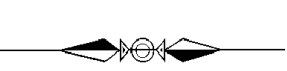
סוכה

בית שמאי אומרים מלמעלה. דיו אם עשאה מלמעלה מתוך אוגנו: מן הכותל שביניהן. אותה הנעשית לחוך צץ החצרות ותלויה על פני פי הצור ואע"פ שלא נעשית בשציל המים דקא סצר מחילה תלויה מתרת צחצרות אפילו כל טלטול: בשישת רבי יוסי. דמתניתין: לא רבי יהודה סבר לא ברבי יוסי.

שמהא מחילה תלויה מתרת צסוכה: ולא רבי יוסי סבר לא ברבי יהודה. צצור שמהא מתרת צשצת: דרבנן. הא דאסרינן להצא מימי חצר זו לזו בלא עירוצ מדרצנן הוא דמדלאורייתא לא מיתסר אלא מרשות היחיד לרשות הרצס: אבל שבת דאיסור פקילה הוא. צמלאכות דאורייתא מתמירין אפילו צמידי דרצנן דאית צה: ואם תאמר. כיון דרצי יוסי לא סצר לה כרצי יהודה צשצת: מעשה שנעשה בציפורי. שהתירו צשצת על ידי מחילה תלויה דלאמר רצ דימי לקמיה: על פי מי נעשה. והלא רצי יוסי ראש של צפורי הוא ועל פיו היו עושין כולן כדלמר צסנהדרין (דף לז:׀) אחר רצי יוסי לציפורי. ד"ג לא ע"פ ר' יוסי נעשה רבי אלא ע"פ רבי ישמעאל סבר ר' יוסי נעשה. שכבר נפטר ר' יוסי, ול"ג לא ע"פ רצי יהודה דרצי יהודה לאו צציפורי הוא, ועוד דלר' יהודה שרי דהא רשות דרצנן הוו דללקמן. ולא הביאו ספר תורה. לצית הכנסת וצחצר אחת שאינה מעורצת הוא והיו מציאין אותו דרך תצר שאינה מעורצת ופרסו צדינן על גצי עמודין להיות מחילה מפסקת אלא מחילות התצר מצית שהיה ספר תורה מונח צו ועד צית הכנסת ופעין מצוי קטן כדי הילוך צין צדיינס למחילות התצר ולא היו צני התצר אוקרים שם שלא היה פתח פחות לו אלא אותו פתח לצדו והקץ צדיינס מחילה תלויה הואי [שם פו:׀].

מסורת הש"ס
עם חוספות

(א) עירוצין פו:׀ (צ) [הכל שם ע"ש], (א) [עירוצין טז:׀].

ליקוטי רש"י

מן הכותל שביניהם. שמפסקת צין החצירות ומפסקת על פני הצור ואע"פ שאינה נכנסת לתוך אוגנו [שם]. אבל שבת דאיסור פקילה. אע"ג דצרשויות דרצנן ליכא סקילה. כל דתקון רצנן כעין דאורייתא תקון. ואם תאמר. הואיל ור' יוסי לגצי שצת לית ליה מחילה תלויה. ע"פ מי נעשה. והלא ר' יוסי ראש של צפורי הוא ועל פיו היו עושין כולן כדלמר צסנהדרין (דף לז:׀) אחר רצי יוסי לציפורי. ד"ג לא ע"פ ר' יוסי נעשה רבי אלא ע"פ רבי ישמעאל סבר ר' יוסי נעשה. שכבר נפטר ר' יוסי, ול"ג לא ע"פ רצי יהודה דרצי יהודה לאו צציפורי הוא, ועוד דלר' יהודה שרי דהא רשות דרצנן הוו דללקמן. ולא הביאו ספר תורה. לצית הכנסת וצחצר אחת שאינה מעורצת הוא והיו מציאין אותו דרך תצר שאינה מעורצת ופרסו צדינן על גצי עמודין להיות מחילה מפסקת אלא מחילות התצר מצית שהיה ספר תורה מונח צו ועד צית הכנסת ופעין מצוי קטן כדי הילוך צין צדיינס למחילות התצר ולא היו צני התצר אוקרים שם שלא היה פתח פחות לו אלא אותו פתח לצדו והקץ צדיינס מחילה תלויה הואי [שם פו:׀].

הגהות וצייונים

(א) רש"ל (גליון): [צ] יש להוסיף וישולחנו (מראה כהן) עיין לעיל ג ע"א: [ג] ברש"י שלפנינו שם ליתא (ערל"ו) ועיין מהר"ם שם ובדף קלז ע"ב שם פ"י רש"י פקק החלון כגון ארובות שבגג: [ד] צריך להוסיף פירוש רש"י: [ה] צ"ל דכל גגות: [ו] צ"ל וכמה ארובות יש בדלת (דפוס"ר פורת יוסף): [ז] צ"ל דגבי (בארות המים): [ח] צ"ל יוחנן [גליון]:

בית

שמאי אומרים מלמעלה ובית הלל אומרים מלמטה. צכל הספרים גרסינן איפכא צפ' כילד משתתפין (עירוצין דף פו:׀):

פירסו

אהל הוא ומחילה כזו מותר לעשות צשצת כדאמרינן צפרק כל גגות (סע דף זג). אמר להו שמואל נגידו לי גלימא כך פ"י צקונטרס וכמו כן צפרק כל הכלים (צצת דף קכה:׀) גצי פקק החלון^[?] דהאי חלון למעלה צגג אצל מן הצד לא שייך איסור אהל והצא רחיה כמו כן מההיא דכל הגגות^[?] דלאמר להו שמואל נגידו לי גלימא ואלהדיניהו רצ לאפיה ופריך לשמואל למה לי למעצד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחילה ומשני שמואל דעצד לנניעותא צעלמא משמע דאם היה שמואל אוקר כרצ ניחא ליה צמאי דעצד שמואל הכי ולא הוה קשיא ליה מידי היכי שרי למיעצד הכי אלמא לא חשיצ אהל צדפנות מן הצד דהא לא קפיד רצ על עשיית המחילה אלא משום דקסצר אסור לטלטל הסדין לתוכה וקשיא לפירוש הקונטרס מאי הקשה היאך הציאו הסדיינס דלמא דרך מלצוש הציאום ועוד קשה לשון חלון שייך צכותל וצגג ארוצה דמתנן (צ"ה דף לה:׀) משילין פירות דרך ארוצה וכמו^[?] ארוצות צצללת דפרק צחצר דיומא (דף עו.) היינו צארוצות צצגג כמו ארוצות השמים (צראשית ז) ועוד מוכח פרק מי שהוליאוהו (עירוצין דף מד. מז) ושם) דשייך מן הצד עשיית אהל גצי^[?] עשיית מודים שאין עושין אהל עראי צתחלה ציו"ט וצפרק כילד משתתפין (סע דף פו:׀) גריס צקונטרס כמו שכתוב בצפרים פירסו לכתחלה מי שרי והאמר מר הכל מודים שאין עושין אהל עראי לכתחלה צשצת ונראה לר"ת דמן הצד נמי שייך עשיית אהל וכל היכא דאמרינן דמחילה זו מועלת להתיר חשיצ עשיית אהל צתחלה כי הך דפרסו צדינן והוי כדופן שלישי של סוכה דחשצינן אהל צפרק מי

שהוליאוהו (שם מז.) אצל דופן רצעי אינה אלא חוספת אהל דצלאו הכי משתריא ורצ שהקפיד צפרק כל גגות (סע דף זג.) אעשיית מחילה הקפיד דלדידיה כיון דאסור לטלטל לא היה לפרוש שם סדין צשצת משום עשיית אהל והא דפריך שמואל למה לי למיעצד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחילה כל שכן דאם היה אסור לטלטל דטפי הוי קשיא לן היכי שרי למיעצד הכי אלא האמת מקשה ומאן דשרי חוספת אהל אפילו צאהל שלמעלה מן הגג נמי שרי כדמוכח פרק המואל תפילין (סע דף קב. וסא) גצי הנהו דיכרי דהוו צי רצ הונא ציממא צעו טולא צלילא צעו אוריא ולקמן פ' הישן (דף כו:׀) גצי עוצדא דרצי אליעזר שצצת צסוכתו של (רצי יהודה^[?]) צרצי אילעאי צקיסרי: **מזהו** דתימא חד לבוד אמרינן תרי לבוד לא אמרינן. ותימה דהא נמי מלחא דפשיטא היא דמכשירין לעיל (דף ו.) קנה קנה פחות משלשה דדופן סוכה כדופן צצת ושמא סלקא דעתך לחלק צין שמי לערב ואין להקשות דמיסגי צשני חצלים שעוציין יתר צשלשה חצלים והכא צשנים סגי הא אמרינן התם דלא התירו אלא צשיירא:

כי

תניא ההיא בסוכה גדולה. צגציה הרצה שאין יכול לומר שני לצודין הלכך צעי מחללת שצעה ומשהו ומעמידה צפחות משלשה סמוך לקרקע כך פירש צקונטרס אצל צכל הספרים גרסינן מאי קמ"ל דמשלשל דפנות מלמעלה למטה כר' יוסי לפיכך צריך לפרש דמעמידה למעלה צפחות משלשה סמוך לסכך ואפילו גציה הרצה מן הארץ כשרה כרצי יוסי דמתניתין דלאמר מחילה תלויה מתרת: **פס** ארבעה. צהאי דמעומד שייך לשון פס ולעיל דרצצה לגוצה הדופן שייך לשון מחללת: **בפחות** משלשה סמוך לדופן. מלות סוכה צשמי דפנות דשיטה דכולהו אמוראי דלעיל צפירקין (דף יו:׀) כרצנן דאמרי שמים כהלכתן היינו כמין גאס ואם האחת מן הדפנות שלימות ונתונה מזרחית מוקי לה להאי פס ארצעה ומשהו לצד דרוס או לצד לפון צפחות משלשה לדופן מזרחית ונחשצ כסתום ויש כאן שמי דפנות שלימות ותימה למה לי פס ארצעה יעשה פס שני טפחים ויעמידנו סמוך לדופן וירחיק שלשה טפחים פחות משהו ויעמיד פס אחר של שני טפחים ומשהו

ומשהו